VITZN- BLAGUES -וויצן

צו אַ דאָקטאָר קומט אַ ייִדישע פֿרוי, וואָס באַקלאָגט זיך
אויף גרויסע מאָגן- ווייטיקן.
-ווי לאַנג האָט איר די דאָזיקע ווייטיק?
איך לייד שוין פֿון תשעה-באבֿ אָן.
וואָס איז דאָס תשעה-באבֿ ?
דאָס איז די דאַטע פֿון מיט צוויי טויזנד יאָר צוריק, זינט דעם חורבן בית-המקדש
איך באַדויער זייער ליבע פֿרוי, אַ קרענק פֿון צוויי טויזנד יאָר קען איך נישט
אויסהיילן.

שפּעט בײַ נאַכט, ווערט אַ ייִד באַפֿאַלן פֿון אַ באַנדיט וואָס שרייט אויס :
" גיב אַהער דאָס געלט אָדער איך דערהרגע דיך!"
דער ייִד בעט זיך בײַ אים:
-האָט רחמנות הער מערדער, מײַן פֿרוי וועט מיר פֿאַרביטערן מײַן גאַנץ לעבן אויב
איך וועל אַהיים קומען אָן געלט
איך באַדויער זייער , ענטפֿערט דער באַנדיט אָבער מײַן פֿרוי האָט דעם זעלבן
כאַראַקטער.

פֿאַרן משפּעטן אַ גַנבֿ, קומט דער בגַנבעטער און בעט דעם ריכטער צו דערלויבן
אים רעדן מיטן בשולדיקטן
-וואָס ווילט איר זאָגן? פֿרעגט דער ריכטער
-איך בין גרייט צוריקצוציִען מײַן אָנקלאָגע, אויב ער וועט מיר אויפקלערן ווי אַזוי
ער איז אַרײַן צו מיר אין דער ווינונג און נישט אויפֿגעוועקט מײַן פֿרוי.

דער איידעם איז פֿאַרמישפּט געוואָרן צו באַצאָלען שטראָף, ווײַל ער האָט
אָנגערופֿען זײַן שוויגער: בהמה
-איר וועט וויסן אויף ווײַטער נישט צו באַנוצן אַזעלעכע אויסדריקן,
וואָס באַליידיקט יעדערן פֿון אונדז, דערקלערט דער ריכטער
דער איידעם פֿרעגט דאַן:
-און ווען מען זאָגט צו אַ בהמה "געערטע מאַדאַם",
ווערט מען אויך באַשטראָפֿן?
-פֿאַרשטייט זיך אַז נישט, ענטפֿערט דער ריכטער.
דאַן ווענדעט זיך דער איידעם צו זײַן שוויגער
-נו, זײַט מחול "געערטע מאַדאַם"!

בײַ נאַכט וועקט אויף אַ פֿרוי איר מאַן.
-שטיי אויף, איך האָב דיר איבערצוגעבן זייער אַ שלעכטע בשורה.
-אָבער ווייסט וואָס .. איך וועל שוין צוּוואַרטן ביז פֿרי, ווײַל אַנדערש
וועסטו אַ גאַנצע נאַכט נישט קאָנען קיין אויג צו מאַכן

Tsu a doktor kumt a yiddishe froy, vos baklogt zikh oyf groyse mogen- veytikn
-Vi lang hot ir di dozike veytik?
-Ikh leyd shoyn fun Tishe-Bov on !
-Vos iz dos Tishe-Bov?
-Dos iz di date fun mit tzvey toyznd yor tsurik, zint dem khurbn beys hamikdesh.
-Ikh badoyer zeyer, libe froy : A krenk fun tzvey toyznd yor ken ikh nicht oysheyln !

Une femme se rend chez le docteur et se plaint de fortes douleurs au ventre.
« -Depuis quand souffrez vous de ces douleurs ?
-Je souffre depuis Tishe Bof – (Tisha beav).
- Qu'est ce que c'est Tishe Bof ?
- C'est la date de la destruction du Temple, il y a deux mille ans
-Je regrette beaucoup madame : Je ne peux pas guérir une maladie datant de 2000 ans. »

Shpet bay nakht vert a yid bafaln fun a bandit, vos shreyt oys :
- Gib aher dos gelt, oder ikh derharget dikh !
Der yid bet zikh bay im : - Hot rakhmones, herr merder, mayn froy ver mir farbitern mayn gants lebn oyb ikh vel aheym kumen on gelt .
-Ikh badoyer zeyer- entfert der bandit- ober mayn froy hot dem zelbn kharakter!.

Tard dans la nuit, un juif se fait attaquer par un brigand qui l'interpelle ainsi :
« -Aboule ton fric ou je te tue !
Le juif l'implore : Ayez pitié, monsieur l'assassin, ma femme m'en voudra toute ma vie si je rentre à la maison sans argent !
-Je regrette beaucoup, lui répond le bandit, mais ma femme a le même caractère ! »

Farn mishpetn a ganef, kumt der baganveter, un bet dem rikhter tsu derloybn im redn mint bashuldiktn.
- Vos vilt ir im zogen? Fregt der rikhter.
- Kh'bin greyt tsuriktsutsien mayn onkloge, oyb er vet mir oyfklern vi azoy er iz arayn tsu mir in der voynung un nicht oyfgevekt mayn froy! .

Avant le procès d'un voleur, le plaignant prie le juge de l'autoriser à parler avec l'accusé :
« -Que voulez vouד lui dire? Lui demande le juge.
-Je suis prêt à retirer ma plainte, s'il m'explique comment il a pu pénétrer chez moi, dans mon appartenment, sans réveiller ma femme! »

Der eydem iz farmishpet gevorn tsu batsoln shtrof, vayl er hot angerufn zayn shviger : bahayme :
-Ir vet vissn oyf vayter nicht tsu banutsn a zelekhe oysdrikn, vos balaydikt yedern fun undz- derklert der rikhter.
Der eydem fregt dan : un ven men zogt tsu a bahayme 'geerte madam', vert men oykh bashtrofn ?
-Farshteyt zikh az nicht! Entfert der rikhter
-Dan vendet zikh der eydem tsu zayn shviger:
-Nu ? zayt moykhl, geerte madam!.

Un "gendre" est condamné à payer une amende pour avoir traité sa belle-mère de : bourrique
« -Vous saurez à l'avenir qu'il ne faut pas utiliser de telles expressions, vexantes pour chacun de nous -lui explique le juge.
-Le gendre demande alors : Et quand on dit à une bourrique ," chère madame", est- on aussi puni?
-Bien sur que non, lui répond le juge.
-Alors le gendre se tourne vers sa belle mère :
-Alors, excusez moi, "chère madame !" »

Bay nakht vekt oyf afroy ir man.
«-Shtey oyf ! Ikh hob dir ibertsugebn zeyer a shlekhte besore,
ober veyst vos...., ikh vel shoyn tsuvartn biz fri, vayl andersh vestu a gantse nakht nisht konen keyn og tsumakhn ! »

Une femme réveille son mari en pleine nuit.
«- Debout ! J'ai à t'annoncer une mauvaise nouvelle.. mais tu sais quoi,
je vais attendre jusqu'au matin, sinon tu ne pourras pas fermer
l'oeil de la nuit ! »